

המלך הורדוס – דמויות נוספות: רומא ומצרים

יוליוס קיסר – אין טעם להכביר מילים על דמותו של יוליוס קיסר . אחרי שחצה את הרוביקון ועלה על רומא החל בהכנות לעימות עם פומפיוס הגדול , חותנו ושותפו לשעבר . בין היתר שיחרר מהכלא הרומאי את אריסטובולוס , המלך החשמונאי , אחיו של יוחנן הורקנוס , הפקיד בידיו שני לגיונות ושלה אותו מזרחה ליהודה כדי להציק לפומפיוס שריכז שם את כוחותיו . התכנית נכשלה – תומכי פומפיוס הרעילו את אריסטובולוס ואז לכדו את בנו אלכסנדרוס בלבנון והרגו אותו . בנו הנותר , מתתיהו אנטיגונוס יבוא לתבוע את זכויות אביו למלכות בשנת 47 לפנה"ס – מול יוחנן הורקנוס ואנטיפטרוס . אחרי נצחוננו על פומפיוס בקרב פרסלוס , קיסר רוזף אחרי יריבו למצרים . פומפיוס מחוסל ולקיסר בן ה 52 יש פרשת אהבים עם קליאופטרה בת ה 21 ממנה יולד בנו היחיד – קיסריון . בשהותו במצרים ואתו לגיון אחד בלבד הוא מותקף ע"י הצבא המצרי של אחיה של קליאופטרה ונקלע למצוקה אמיתית . כוח בינלאומי של בני ברית מאסיה הקטנה מגיע לעזרתו ואיתם אלפי חיילים יהודים וערבים , שאירגן אנטיפטרוס אבי הורדוס . את הכוח היהודי מוביל יוחנן הורקנוס , הכהן הגדול . בסיוע יהודי מצרים הם מחלצים את יוליוס קיסר מהמצור באלכסנדריה . יוליוס עושה סדר חדש במזרח התיכון - הוא מתמקם בסוריה ממליך ומדיח מלכים וקובע תקנות . הוא ממנה את יוחנן הורקנוס החשמונאי לכהן גדול ולראש העם היהודי ומחזיר לשליטתו שטחים שנקרעו ממנו . את אנטיפטרוס הוא ממנה למושל אדמיניסטרטיבי של יהודה ומעניק אזרחות רומית לו ולבניו פצאל והורדוס . הוא דוחה את תביעות מתתיהו אנטיגונוס לכס המלוכה . כמו כן הוא מעניק זכויות נרחבות ליהודים ברחבי האימפריה הרומית . שלוש שנים אחר כך , הוא נרצח ברומא על ידי סנאטורים נאמני הרפובליקה שחושדים שברצונו לבטל את הדמוקרטיה ולכהן כשליט יחיד .

קאסיוס – איש צבא ופוליטיקאי רומאי . (בן 30 בתחילת העלילה) רוזה וסגפן . בתחילת דרכו הצטיין תחת פיקודו של קראסוס כשחילץ את שארית הצבא הרומאי המובס מידי הפרתים ונסוג לסוריה . בהמשך תמך בפומפיוס מול יוליוס קיסר אבל זכה לחנינה מידי והפך לאחד מתומכיו . כשגבר החשש שיוליוס קיסר מתכנן להכתיר עצמו כמלך ולחסל את משטר הרפובליקה – קאסיוס מארגן קשר לרציחת קיסר במרץ 43 לפנה"ס . אחרי הרצח הוא פועל בהססנות וסופו שנדחק מרומא ע"י אנטוניוס . הוא מגיע למזרח , מתבסס בסוריה וסוחט את תושבי האזור כדי לממן את גיוס הצבא למלחמה ביורשי קיסר . קאסיוס מטיל על יהודה מכסות מיסים עצומות ואנטיפטרוס ובניו פצאל והורדוס נרתמים למשימה . תושבי ערים ביהודה שלא עומדים בתשלומים – נמכרים ע"י קאסיוס לעבדות . הורדוס מצטיין מכולם ועומד במשימה במהירות וביעילות . הוא מחניף לקאסיוס וזה ממנה אותו למושל דרום סוריה ומפקיד בידיו צבא וצי . הוא גם מבטיח להורדוס למנותו למלך יהודה אחרי שינצח את אנטוניוס ואוקטבינוס . מאלכוס , שגם הוא מונה לגבות מיסים , נכשל וכמעט מוצא להורג אלא שאנטיפטרוס מציל אותו . כשקאסיוס יוצא מיהודה (42 לפנה"ס) לקראת קרב פיליפי מנצל מאלכוס , יועץ הכהן הגדול הורקנוס את ההזדמנות ומרעיל את אנטיפטרוס אבי הורדוס . הורדוס , בעצת פצאל לא נוקם את מותו בעצמו . הוא פונה לקאסיוס שמטיל על קציניו לחסל את מאלכוס בצור . מייד אחר כך בסיום קרב פיליפי - קאסיוס מתאבד .

סקסטוס קיסר – נציב סוריה מטעם רומא , בן דוד של יוליוס קיסר שלחם איתו בספרד . בעקבות פעולות הגרילה והשוד של אנשי חזקיה הגלילי – סקסטוס תובע חיסולם מאנטיפטר מושל יהודה . אנטיפטר שולח את בנו הורדוס למשימה וזה מחסל את הכנופיות וזוכה להגנתו ותמיכתו של סקסטוס – מול מתנגדיו של הורדוס ביהודה . כשהורדוס מובא למשפט הסנהדרין ועונש מוות מרחף על ראשו – סקסטוס מאיים לפלוש ליהודה ומציל את הורדוס . בהמשך הוא ממנה את הורדוס לאחראי על דרום סוריה ומעניק לו חסות . ב 46 לפנה"ס סקסטוס נרצח על ידי באסוס , מתומכי פומפיוס .

מרקוס אנטוניוס – מצביא ומדינאי רומאי (בן 36 בתחילת העלילה) בריא גוף ושופע שיער . טיפוס פרוע , שיכור , הולל , מהמר , לווח כספים , חובב גדול של שחקנים ליצנים וזונות – ומלא קסם אישי . בארצות המזרח סגדו לדמותו – קודם כהרקולס ואחר – כדיוניסוס . קרוב רחוק של יוליוס קיסר וקצין פרשים מוצלח בשירותו . נואם בחסד שהביא לגירוש רוצחי קיסר מרומא . נאבק באוקטבינוס על ירושת קיסר אבל איחד איתו כוחות בקרב עם רוצחי קיסר ואז חלק איתו את השלטון בעולם – ובחר במזרח כולל יהודה ומצרים . נפל בקסמיה של קליאופטרה מלכת מצרים ובהשפעתה ניסה להעביר את בירת האימפריה הרומית לאלכסנדריה . אהבתו לקליאופטרה לא ידעה גבולות והביאה אותו לתהומות של

מבוכה וגיחוך . בין היתר קרע חלקים גדולים מיהודה והעביר לשליטתה . סלח להורדוס על תמיכתו בקאסיוס רוצח קיסר וראה בו נתין נאמן וספק גדול של מיסים לצרכיו העצומים . אנטוניוס ניסה לגזול מהורדוס גם את אשתו וגם את אחיה , אריסטובולוס בן 17 , אחרי שצפה בתמונות שלהם . נשא ארבע נשים – מהראשונה , בת של עבד , נפטר מהר , מהשנייה התגרש כי בגדה בו עם חברו הטוב , השלישית , פולביה גייסה צבא וניהלה מאבק עיקש באוקטבינוס עד שנהרגה בקרב . את הרביעית , אוקטביה אחותו של אוקטבינוס גירש לפי דרישתה של קלאופטרה אהובתו ובכך נפתח העימות בינו לבין אוקטבינוס שיביא עליו את סופו . לאחר שהפסיד בקרב אקטיום לאגריפה ואוקטבינוס , נמלט למצרים ושם התאבד . שלושת ילדיו מקלאופטרה אומצו על ידי אשתו אוקטביה .

קלאופטרה – מלכת מצרים ממוצא יווני . (בת 22 בתחילת העלילה) בתו האהובה של אביה תלמי ה-12 מלך מצרים . צמודה אליו בשנים הקשות של גלותו ברומא ובחזרתו לשלטון . אחות לחמישה אחים ואחיות שכולם רוצים לרשת את אביהם – וכולם יחסלו על ידה . יפה מאד ומלאת חיים . בעלת דמיון וכשרון דרמטי . חוצפנית יצירתית ומקורית . דוברת 7 שפות . אינטליגנטית רגישה ומתחכמת . בעלת קסם אישי בלתי נדלה . חולת שליטה ומשיגה את שלה בדרך כלל . לקלאופטרה הערכה עצמית אינסופית – היא מופיעה בציבור בדמות האלה איזיס (אפרודיטה) . בגיל 19 היא ואחיה הצעיר יורשים את אביה . קלאופטרה מרחיקה את האח ומולכת לבד .

את יוליוס קיסר היא פוגשת בגיל 21 והם הופכים לאוהבים . היא משתמשת בו כדי לחזור לשלטון , הרה לו ויולדת את בנו היחיד קיסריון . נוסעת אחריו לרומא ושוהה שם עד הרצחו . מרקוס אנטוניוס שליט המזרח מטעם רומא מתאהב בה ובדרך כלל עושה כדבריה . את הורדוס היא פוגשת בתקופה קשה בחייה – אנטוניוס חזר לרומא והתחתן עם אשה אחרת . היא מציעה להורדוס הנמלט מיהודה להישאר איתה ולהיות שר הצבא שלה . הוא מסרב , מפליג לרומא ומתמנה למלך יהודה . בהמשך , קלאופטרה תפעל נגדו בכל דרך אפשרית ותשאף לספח לעצמה את יהודה . קלאופטרה פועלת דרך אנטוניוס המאוהב – היא מכריחה את הורדוס למנות את אריסטובולוס גיסו הצעיר לכהן גדול בניגוד לרצונו . היא פועלת ביחד עם אלכסנדרה חברתה , החותנת של הורדוס ואפילו מנסה להבריח אותה מהארץ באוניה בחשאי . אחרי שהיא מפעילה על אנטוניוס לחץ כבד מאד הוא מסכים לתת לה חלקים שקרע מיהודה ומהנבטים . היא חוזרת למצרים במסע מתריס דרך ממלכתו של הורדוס וחותרת אתו חוזה לשכירת חבל הארץ שזו עתה נקרע ממנו – איזור יריחו עם מטעי האפרסמון . ואז היא מנסה להשכיב אותו והוא בחכמתו נמנע כי הוא יודע שתאשים אותו אחר כך באונס . מסכסכת בין הורדוס לנבטים ומשסה אותם זה בזה . בקרב המכריע בין אנטוניוס לאוקטבינוס באקטיום היא מסתלקת פתאום ומותירה את אנטוניוס לבד בשדה הקרב . כשהיא מבינה שתיאלץ ללכת כשבויה במצעד הניצחון של אוקטבינוס ברומא – היא מתאבדת באמצעות נחש ארסי יחד עם שתי המשרתות שלה . בת 39 .

אוקטבינוס (אוגוסטוס) – ראשון קיסרי רומא והחשוב שבהם . משל ברומא 57 שנה . אוגוסטוס היה בנו המאומץ של יוליוס קיסר ששם קץ למלחמות האזרחים של תקופת הרפובליקה , הרחיב את גבולותיה וכוון את השלום הרומי , "הפקס רומנה" , שנמשך עוד מאות שנים אחריו .

אוגוסטוס היה נמוך קומה ונאה למראה למרות שגופו היה מכוסה כתמי לידה . למרות שהיה חולני וסבל מבעיות שניניים – הגיע לגיל המופלג של 77 . בתחילת שלטונו נודע באכזריותו אבל בהמשך התגלה כמדינאי מזהיר וגאון פוליטי שהשכיל לאחד תחת מנהיגותו את העם הרומי ואת העמים הנתונים למרותו . אוגוסטוס היה המודל לחיקוי של הורדוס . הם נפגשים לראשונה ברומא בשנת 40 לפנה"ס ואוגוסטוס מסכים ליוזמת אנטוניוס שותפו למנות את הורדוס למלך יהודה . ב 31 לפנה"ס , אחרי הניצחון בקרב אקטיום – הם נפגשים שוב . למרות שהורדוס תמך באנטוניוס , יריבו של אוגוסטוס , והיה צפוי להדחה כואבת – אוגוסטוס מבין שכדאי לו לאפשר להורדוס להמשיך בתפקידו . מכאן ואילך מתפתחת ביניהם שותפות וחברות והורדוס הופך להיות האיש של אוגוסטוס באזור . הורדוס מפנים בשלמות את החזון העולמי של אוגוסטוס ועושה הכל כדי להידמות לו בכל תחום – החל ביוזמות בנייה נרחבות ועד מדיניות סעד בעיתות מצוקה . הורדוס ואוגוסטוס חולקים גם גורל דומה בתחום חיי המשפחה הבעייתיים שלהם – אוגוסטוס שותף מלא לעימותים של הורדוס עם בניו ולמרות שהוא חולק על החלטותיו הוא מאפשר לו לעשות כרצונו .

ולמרות החברות וההערכה הרבה – חל קרע חמור ביחסים בשנת 9 לפנה"ס . אוגוסטוס מקבל דיווח שקרי על מסע מלחמה של הורדוס נגד הנבטים וטועה להאמין שהורדוס הפר את סמכותו ופעל בניגוד לדעת

רומא . יחסו להורדוס משתנה בפתאומיות והורדוס חווה שנתיים של השפלה ותסכול . רק אחרי שניקולאוס איש דמשק מוכיח את חפותו של הורדוס בפני אוגוסטוס קיסר – היחסים חוזרים לקדמותם . בצוואתו , הוריש הורדוס לאוגוסטוס ואשתו ליוויה סכומי עתק . אוגוסטוס מחזיר את הסכום לאוצר של ממלכת יהודה . לאכזבתו הרבה של אוגוסטוס לא מצליחים יורשיו של הורדוס להמשיך את שלטונו של אביהם . הוא נאלץ להדיח את ארכלאוס , בנו של הורדוס ולמנות נציב רומי תחתיו .

מרקוס אגריפה – מצביא רומאי , יד ימינו של הקיסר אוגוסטוס והאיש השני במעלה באימפריה הרומית. (בן 15 בתחילת העלייה) אגריפה בן למשפחה פשוטה הוא אחד האישים הנערצים ברומא. הוא צמוד מגיל צעיר ליורשו של יוליוס קיסר , אוקטביאנוס קיסר (אוגוסטוס) וביחד הם כובשים ומבססים את האימפריה . אגריפה ברוך כשרונות – הוא המצביא הגדול מכולם בים וביבשה , המנצח של קרב פיליפי נגד רוצחי קיסר וקרב אקטיום נגד אנטוניוס וקליאופטרה . אדם צנוע ונקי כפיים שמעולם לא היה מעורב בשערורייה כלשהי בעל אינטליגנציה רגשית המאפשרת לו לפעול לצידו של אוגוסטוס כשווה בלי לחתור תחתיו או לנסות לזכות בכבוד או גמול כלשהו . בעל אופי חזק שמאפשר לו לבלוע עלבונות ולא להגיב כחמום מוח . אגריפה מבין היטב את צרכי השלטון – הוא מבין שחייו , כישרונו ורגשותיו משועבדים לשמירה על השלטון . באחת ההזדמנויות הוא מוותר על תהלוכת ניצחון , משאת נפש של כל רומאי, רק כדי לא לפגוע חלילה בכבודו של אוגוסטוס מלכו וחברו . בנוסף להישגיו בשדה הקרב והצלחתו בניהול מערך הפרובינציות של האימפריה - הוא האיש שבונה את רומא מחדש ומעניק לה את החזות האימפריאלית המרשימה . אוגוסטוס בוחר בו כיורשו . נשוי 3 פעמים – אחת נשותיו היא יוליה בתו הנימפומנית של אוגוסטוס .

אגריפה הוא חברו הטוב של הורדוס החל משנת 23 לפנה"ס . לבקשתו של הורדוס הוא נותן חסות וזכויות מיוחדות ליהודי התפוצות . בשנת 15 לפנה"ס והוא אז שליט המזרח הוא מבקר ביהודה ומקריב לאלוהים מאה פרים בבית המקדש – מחווה חסרת תקדים . הורדוס מעריץ אותו וקורא לבניו על שמו , בונה עיר על שמו , ומקדיש לשמו אגף בארמונו . שלוש שנים אח"כ בשנת 12 לפנה"ס הוא מורעל ע"י ליוויה אשת אוגוסטוס במסגרת מסעה לחיסול יורשים אפשריים לאוגוסטוס שיסכנו את מועמדות בנה טיבריוס .

